

Dossier

Departament de Comunicació
i Xarxes Socials
comunicacion@ivam.es

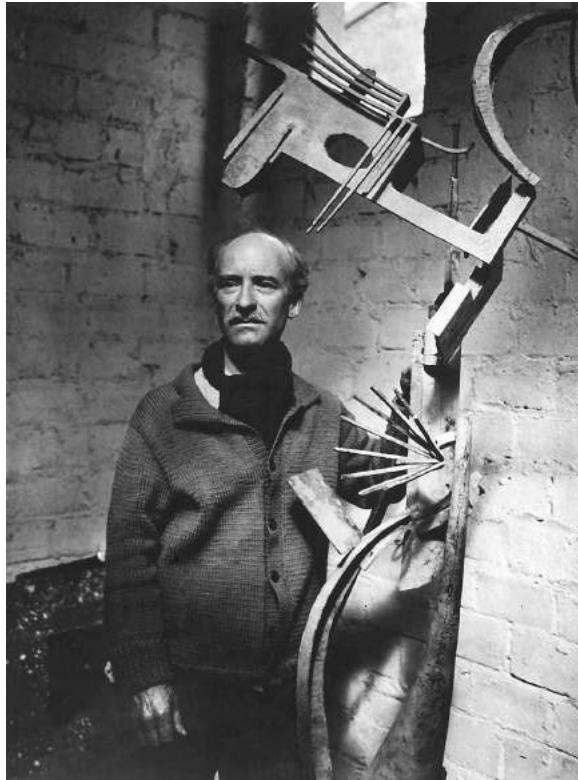
Colabora:

matèria, espai i temps

Julio González i les avantguardes

Comissariat: Sergio Rubira, Josep Salvador e Irene Bonilla
[#IVAMJulioGonzalez](#)

*Julio González con su escultura *Femme au miroir*, París, 1937. Archivo Julio González, Biblioteca, IVAM*

Le cagoulard (El encapuchado), 1935. Julio González. Col. del IVAM

L'IVAM presenta l'exposició Matèria, espai i temps. Julio González i les avantguardes que ofereix una nova visió sobre la Col·lecció de Julio González, un dels senyals d'identitat de l'IVAM, coincidint amb el 30é aniversari del museu.

L'exposició, que reuneix més de 200 obres de la Col·lecció de l'IVAM, situa l'obra de Julio González en la cruïlla d'una època de canvis i tensions que van tindre en l'art un espai per a la investigació i la reflexió.

La major part del material documental, mostrat en vitrines i taules, no s'ha

El IVAM presenta la exposición *Materia, espacio y tiempo. Julio González y las vanguardias* que ofrece una nueva visión sobre la Colección de Julio González, una de las señas de identidad del IVAM, coincidiendo con el 30º aniversario del museo.

La exposición, que reúne más de 200 obras de la Colección del IVAM, sitúa la obra de Julio González en la encrucijada de una época de cambios y tensiones que tuvieron en el arte un espacio para la investigación y la reflexión. La mayor parte del material documental, mostrado en vitrinas y

**matèria,
espai
i temps**
Julio González
i les avantguardes

Julio González trabajando en su taller, s.f. Archivo Julio González, Biblioteca, IVAM

Sombra china, ca.1938-1947. Jean Arp. Col. del IVAM

exposat mai. L'obra d'Arturo Ballester Els vencedors de Brihuega (1.937) tampoc s'ha exposat des que està depositada en l'IVAM. La mostra es completa amb una selecció d'obres d'altres autors coetanis representats en la Col·lecció de l'IVAM, com **Pablo Picasso, Manolo Hugué Joan Miró, Kurt Switters, Sophie Taeuber-Arp, Pablo Gargallo, Jean Arp, Constantin Brancusi, Luis Fernández, Joaquín Torres-García, Alexander Calder, Jean Hélion, Jacques Lipchitz o David Smith**, juntament amb un ampli desplegament documental procedent de l'arxiu del mateix artista i dels fons de la biblioteca del museu. La mostra ha comptat també amb la col·laboració del Museo Reina Sofia (MNCARS) que ha cedit diverses escultures de Pablo Gargallo i Manolo Hugué.

Matèria, espai i temps. Julio González i les avantguardes comença amb obres del període de formació dels germans Joan i Julio González i l'aprenentatge en el taller de forja del seu pare Concordio. Aquesta primera part de la mostra evidencia les relacions del seu primer estil amb les propostes modernistes.

mesas, no se ha expuesto nunca. La obra de Arturo Ballester *Los vencedores de Brihuega* (1.937) tampoco se ha expuesto desde que está depositada en el IVAM. La muestra se completa con una selección de obras de otros autores coetáneos representados en la Colección del IVAM, como Pablo Picasso, Manolo Hugué Joan Miró, Kurt Switters, Sophie Taeuber-Arp, Pablo Gargallo, Jean Arp, Constantin Brancusi, Luis Fernández, Joaquín Torres-García, Alexander Calder, Jean Hélion, Jacques Lipchitz o David Smith, junto con un amplio despliegue documental procedente del archivo del mismo artista y de los fondos de la biblioteca del museo. La muestra ha contado también con la colaboración del Museo Reina Sofía (MNCARS) que ha cedido varias esculturas de Pablo Gargallo y Manolo Hugué.

Materia, espacio y tiempo. Julio González y las vanguardias comienza con obras del período de formación de los hermanos Joan y Julio González y el aprendizaje en el taller de forja de su padre Concordio. Esta primera parte de la muestra evidencia las relaciones de su primer estilo con las propuestas modernistas.

En la segona sala es realitza una aproximació al París de principis de segle i els seus somnis de modernitat, al mateix temps que es posa en relació l'obra de González amb els artistes d'avantguarda. Se subratlla també la importància d'algunes de les seues innovacions tècniques, com l'aplicació de la soldadura autògena a l'escultura, que el va convertir en un referent per a artistes com l'estadounidenc David Smith.

En la segunda sala se realiza una aproximación al París de principios de siglo y sus sueños de modernidad, al tiempo que se pone en relación la obra de González con los artistas de vanguardia. Se subraya también la importancia de algunas de sus innovaciones técnicas, como la aplicación de la soldadura autógena a la escultura, que le convirtió en un referente para artistas como el estadounidense David Smith.

Homme cactus I (Hombre cactus I), 1939. Julio González

A les sales centrals descobrim la dècada d'evolució i investigació en el camp de l'escultura (1928-1937) de Julio González, un període que el va convertir en el pioner de la creació en ferro.

És precisament en aquests anys quan París recupera la seu posició estratègica en l'encreuament de les diferents tendències avantguardistes. Atrets per les escoles d'art (la versió més moderna de Léger i Ozenfant, els tallers de Lôthe i Colarossi), per la

En las salas centrales descubrimos la década de evolución e investigación en el campo de la escultura (1928-1937) de Julio González, un período que lo convirtió en el pionero de la creación en hierro.

Es precisamente en estos años cuando París recupera su posición estratégica en el cruce de las distintas tendencias vanguardistas. Atraídos por las escuelas de arte (la versión más moderna de Léger y Ozenfant, los talleres de Lôthe y Colarossi), por su vida cultural y huyendo

Masque aceré (máscara acerada), ca. 1929-1930, Julio González. Col del IVAM

seua vida cultural i fugint de l'auge dels totalitarismes, molts artistes s'estableixen progressivament en la capital francesa: Pevsner, Freundlich, Tutundjan, Calder, Prampolini, Torres-García, Vantongerloo, Jean Arp i Sophie Taüber-Arp van incorporant-se a l'escena artística que es trasllada de la riba nord del Sena a la sud, de Montmartre a Montparnasse. La convergència de noms com Kandinsky, Mondrian, Vantongerloo, Vordemberge-Gildewart, Pevsner, Freundlich, Schwitters, Léger i Le Corbusier, alguns d'ells foguejats ja en anteriors associacions i projectes formatius com De Stijl i la Bauhaus,

del auge de los totalitarismos, muchos artistas se establecen progresivamente en la capital francesa: Pevsner, Freundlich, Tutundjan, Calder, Prampolini, Torres-García, Vantongerloo, Jean Arp y Sophie Taüber-Arp van incorporándose a la escena artística que se traslada de la orilla norte del Sena a la sur, de Montmartre a Montparnasse.

La convergencia de nombres como Kandinsky, Mondrian, Vantongerloo, Vordemberge-Gildewart, Pevsner, Freundlich, Schwitters, Léger y Le Corbusier, algunos de ellos curtidos ya en anteriores asociaciones y proyectos formativos como De Stijl y la Bauhaus, demuestra la pluralidad de sensibilidades y enfoques alrededor de las tendencias abstractas, que respondían a conceptos tan dispares como la búsqueda de valores espirituales y musicales, la transformación social y la pureza formal, y que se reflejaba en las técnicas y recursos empleados que abarcaban desde la geometría hasta el lirismo, el uso de colores primarios o más libres.

Aidez l'Espagne, 1937. Joan Miró. Col del IVAM

demostra la pluralitat de sensibilitats i enfocaments al voltant de les tendències abstractes, que responen a conceptes tan dispars com la cerca de valors espirituals i musicals, la transformació social i la puresa formal, i que es reflectia en les tècniques i recursos emprats que abastaven des de la geometria fins al lirisme, l'ús de colors primaris o més lliures.

cuando Picasso solicita la colaboración de González para una serie de pequeñas construcciones que requerían la técnica de la soldadura. Dos de estas propuestas tridimensionales hechas en alambre y basadas en el concepto de la línea, la geometría y la transparencia fueron presentadas por Picasso para el encargo del monumento a Apollinaire que había recibido.

Danseuse à la marguerite (*Bailarina de la margarita*), 1937. Julio González. Col. del IVAM

En la dècada dels anys 20 es produeix la irrupció de l'obra escultòrica de Julio González en l'escena internacional amb uns relleus que van guanyant en profunditat i plasticitat fins a aconseguir una puresa de línies que realça el poder de les planxes. És en aquest període quan Picasso sol·licita la col·laboració de González per a una sèrie de xicotetes construccions que requerien la tècnica de la soldadura. Dos d'aquestes propostes tridimensionals fetes en filferro i basades en el concepte de la línia, la geometria i la transparència van ser presentades per Picasso per a l'encàrrec del monument a Apollinaire

Esta colaboración tuvo efectos beneficiosos para ambos artistas, pero para González supondrá la dedicación exclusiva a la escultura. Con un dominio exquisito y ejemplar va penetrando en la materia para conseguir una construcción en planos, líneas y formas que se complementan, entrecruzan o rivalizan.

Durante estos años González encuentra su lenguaje en el trabajo del hierro forjado y recortado que somete al impulso creativo de la soldadura autógena, desarrollando el potencial expresivo y narrativo del vacío. La masa ya no ocupa el espacio sino que se combina con él y lo incorpora en su

que havia rebut.

Aquesta col·laboració va tindre efectes beneficiosos per a tots dos artistes, però per a González suposarà la dedicació exclusiva a l'escultura. Amb un domini exquisit i exemplar va penetrant en la matèria per a aconseguir una construcció en plans, línies i formes que es complementen, entrecreuen o rivalitzen.

Durant aquests anys González troba el seu llenguatge en el treball del ferro forjat i retallat que sotmet a l'impuls creatiu de la soldadura autògena, desenvolupant el potencial expressiu i narratiu del buit. La massa ja no ocupa l'espai sinó que es combina amb ell i l'incorpora en la seu essència. Aquesta tornada al ferro que tanca l'etapa anterior dels coures repujats suposarà la consolidació del seu estil particular de cerca de la profunditat i la pluralitat de l'obra tridimensional.

En els anys trenta realitzarà el més excel·lent de la seu trajectòria artística, les obres que l'han col·locat en un dels cims de l'art del segle XX i han definit el seu estil amb la idea de "dibuixar en l'espai". Les obres d'aquest moment responen a l'obstinació de l'artista de deixar-nos un llegat plàstic que partint d'una època, un lloc i unes

Construcción, 1935. Antoine Pevsner. Col. del IVAM

esència. Esta vuelta al hierro que cierra la etapa anterior de los cobres repujados supondrá la consolidación de su estilo particular de búsqueda de la profundidad y la pluralidad de la obra tridimensional.

En los años treinta realizará lo más sobresaliente de su trayectoria artística, las obras que lo han colocado en una de las cimas del arte del siglo XX y han definido su estilo con la idea de "dibujar en el espacio". Las obras de este momento responden al empeño del artista de dejarnos un legado plástico que partiendo de una época, un lugar y

Tête dite Le tunnel, ca. 1932-1933, Julio González. Col. del IVAM

Mujer ante el espejo, ca 1936-1937. Julio González. Col. del IVAM

circumstàncies concretes, es projecta cap al futur i el passat. Els seus caps, els seus esbossos femenins, les seues màscares, la seu cerca de la unió de la matèria i l'espai, mantenen aqueix fèrtil equilibri entre l'abstracció i la figuració, que aconsegueixen transmetre l'emoció continguda pròpia de la naturalesa humana en la seu manifestació més noble i sensible.

L'última sala posa el focus d'atenció l'any 1937 quan Julio González participa en dues manifestacions fonamentals per a entendre i desxifrar els conflictes i contradiccions viscutes en els cercles artístics, entre sotmetre's a les urgències històriques o seguir la via de l'experimentació. D'una banda ho veiem denunciar el drama de la guerra amb la seu Montserrat que va presentar en el pavelló republicà espanyol de l'Exposició Universal de París i que encarnava el sofriment del poble provocat pels totalitarismes. Aqueix mateix any una altra escultura seu, la Dona davant l'espill, es convertirà en una de les obres més admirades per la seu complexitat constructiva i els seus valors poètics en la mostra dedicada a l'art independent que va tindre lloc en el Jeu de Paume. Paume.

unas circunstancias concretas, se proyecta hacia el futuro y el pasado. Sus cabezas, sus esbozos femeninos, sus máscaras, su búsqueda de la unión de la materia y el espacio, mantienen ese fértil equilibrio entre la abstracción y la figuración, que logran transmitir la emoción contenida propia de la naturaleza humana en su manifestación más noble y sensible.

La última sala pone el foco de atención en el año 1937 cuando Julio González participa en dos manifestaciones fundamentales para entender y descifrar los conflictos y contradicciones vividos en los círculos artísticos, entre someterse a las urgencias históricas o seguir la vía de la experimentación. Por un lado lo vemos denunciar el drama de la guerra con su *Montserrat* que presentó en el pabellón republicano español de la Exposición Universal de París y que encarnaba el sufrimiento del pueblo provocado por los totalitarismos. Ese mismo año otra escultura suya, la *Mujer ante el espejo*, se convertirá en una de las obras más admiradas por su complejidad constructiva y sus valores poéticos en la muestra dedicada al arte independiente que tuvo lugar en el Jeu de Paume parisino.